

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Θάλασσας και Αλιείας

Ενδιάμεσος φορέας Διαχείρισης
Αναπτυξιακή Ολυμπίας Α.Α.Ε. Ο.Τ.Α

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΒΟΛΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ
ΣΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΛΙΕΙΑ & ΘΑΛΑΣΣΑ 2014 -2020»
ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ 4 «ΑΥΞΗΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ»
Η ΟΠΟΙΑ ΣΥΓΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΕΤΘΑ, ΜΕ ΤΙΤΛΟ:

«ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΑΛΙΕΥΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ»
(Μέτρο 8.3.3: Άρ. 63.1 του Καν. 508/2014 Έφαρμογή στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης με
πρωτοβουλία των τοπικών κοινοτήτων' [για παρεμβάσεις δημοσίου χαρακτήρα]).

Κωδικός Πρόσκλησης: **63.1 CLLD.14**

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας και Θάλασσας 2014 – 2020 (ΕΠΑΛΘ 2014 – 2020), αξιοποιώντας τους πόρους του Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) και στο πλαίσιο της Ολοκληρωμένης Χωρικής Ανάπτυξης, στοχεύει στη βιώσιμη ανάπτυξη περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας. Ένα μέσο επίτευξης του στόχου αυτού, είναι η υλοποίηση ολοκληρωμένων πολυταμειακών στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης υπό την ευθύνη τοπικών φορέων, (Άρθρο 32 του Καν. ΕΕ 1303/2013) σε συνέργεια με άλλα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία (ΕΔΕΤ), οι οποίες κυμαίνονται από επικεντρωμένες στην αλιεία έως και ευρύτερες στρατηγικές που απευθύνονται στη διαφοροποίηση των αλιευτικών περιοχών.

Στο πλαίσιο υλοποίησης των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης, με την εφαρμογή της Τοπικής Ανάπτυξης με την Πρωτοβουλία των Τοπικών Κοινοτήτων (ΤΑΠΤοΚ - CLLD), το ΕΤΘΑ δύναται να χρηματοδοτήσει Δημόσιες επενδύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών, επιλεγμένων περιοχών παρέμβασης.

Δύναται να υποβληθούν προτάσεις/δράσεις οι οποίες συμβάλλουν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένης της αξιοποίησης των περιβαλλοντικών πλεονεκτημάτων της περιοχής και της προώθησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το ΕΤΘΑ, ενδεικτικά, δύναται να χρηματοδοτήσει:

- Υποδομές που μεγιστοποιούν τη συμμετοχή αλιείας / υδατοκαλλιέργειας στην βιώσιμη ανάπτυξη των περιοχών αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, εφόσον μπορεί να τεκμηριωθεί η διαχείρισή τους σε τοπικό επίπεδο.
- Υποδομές για την ενθάρρυνση της τουριστικής δραστηριότητας (θαλάσσια πάρκα, καταδυτικά κέντρα, παρατηρητήρια θαλάσσιου περιβάλλοντος, υποδομές μικρής κλίμακας για την ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους, αξιοθέατων και μνημείων της φύσης ή του πολιτισμού κ.α.).
- Υποδομές και Υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αλιευτικές περιοχές (αποκατάσταση κτιρίων για κοινωφελή χρήση, βελτίωση και ανάπλαση κοινόχρηστων χώρων, δημιουργία χώρων πρασίνου κ.α.).

2. Το Τοπικό Πρόγραμμα CLLD / LEADER Αλιείας Ηλείας Ολυμπίας

Για την εφαρμογή της στρατηγικής του Τ.Π. CLLD / LEADER Αλιείας Ηλείας Ολυμπίας και ιδιαίτερα του Μέτρου 4.2 του ΕΠΑΛΘ «Στήριξη υλοποίησης δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών κοινοτήτων (CLLD / ΤΑΠΤΟΚ)», η Αναπτυξιακή Ολυμπίας Α.Α.Ε Ο.Τ.Α έχει οριστεί ως Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ) σύμφωνα με την υπ'αρ: 2892/1-8-2018 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

2.1. ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΟΠΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η **βασική θεματική κατεύθυνση** της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης **Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της αλυσίδας αξίας των επιχειρήσεων του αγροδιατροφικού τομέα**

Η επιλογή της συγκεκριμένης θεματικής κατεύθυνσης ανταποκρίνεται στην εντοπισθείσα, μέσα από την ανάλυση SWOT, αναγκαιότητα ενίσχυσης του αξιόλογου αγροδιατροφικού συμπλέγματος της περιοχής μέσω της στήριξης επενδύσεων για μεταποίηση, εμπορία, ανάπτυξη γεωργικών(και αλιευτικών) προϊόντων, κλπ. Ομως διαπιστώνεται από την ανάλυση η ανάγκη για «έξυπνη» και ολιστική αξιοποίηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής παρέμβασης μέσα από την ανάδειξη της **μοναδικότητας** τους. Στηρίζεται δε στην πεποίθηση ότι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί αποκλειστικά με όρους «μείωσης του κόστους» αλλά απαιτεί την ποιοτική αναβάθμιση και **διαφοροποίηση** των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών ώστε να αυξηθεί η προστιθέμενη αξία τους και να δημιουργηθούν συνθήκες που να επιτρέπουν την ταυτόχρονη αύξηση των εισοδημάτων και της απασχόλησης.

Ετσι κρίθηκε σκόπιμο η βασική αυτή θεματική κατεύθυνση να συνδεθεί συμπληρωματικά με τις ακόλουθες δευτερεύουσες θεματικές κατευθύνσεις:

- **Βελτίωση της ελκυστικότητας της περιοχής παρέμβασης και ενίσχυση του τουριστικού προϊόντος.** Αναλύθηκε παραπάνω η σημασία της τουριστικής ανάπτυξης της περιοχής για την αξιοποίηση του τουριστικού ρεύματος μαζικού τουρισμού προς όφελος της ευρύτερης περιοχής και η ανάγκη διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος που θα στηρίζεται στην ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού
- **Διαφοροποίηση και ενδυνάμωση της τοπικής οικονομίας.** Εξυπηρετεί την ανάγκη διαφοροποίησης της τοπικής οικονομίας με την ανάπτυξη νέων και τον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων μικρών και μεγαλύτερων που θα αυξήσουν το εισόδημα και θα δημιουργήσουν νέες θέσεις εργασίας, συμβάλλοντας στην συγκράτηση του πληθυσμού
- **Προώθηση της συμμετοχής, της συνεργασίας, της δικτύωσης και της ανταλλαγής τεχνογνωσίας μεταξύ διαφορετικών περιοχών, εταίρων και κρατών:** η κατεύθυνση επιλέχθηκε με στόχο την μεγιστοποίηση των ωφελειών από την υλοποίηση διαπεριφερειακών και διακρατικών συνεργασιών. Η ΟΤΔ διαθέτει σημαντική εμπειρία και τεχνογνωσία στον τομέα της διατοπικής/διακρατικής συνεργασίας και της δικτύωσης (προγράμματα LEADER, INTERREG κλπ), με σαφή γνώση της αναγκαιότητας και των ωφελειών αυτών των συνεργασιών για την περιοχή.
- **Διατήρηση-βελτίωση των πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής:** η κατεύθυνση εκφράζει την ανάγκη ανάδειξης του πλούσιου φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος της

περιοχής και την υιοθέτηση πρακτικών και καινοτομιών με στόχο την προστασία των πόρων και την ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών

- **Βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και της ποιότητας ζωής του τοπικού πληθυσμού:** η κατεύθυνση εκφράζει την αναγκαιότητα αντιμετώπισης διαρθρωτικών προβλημάτων της περιοχής, όπως η γήρανση του πληθυσμού, η ανεργία, η ανεπάρκεια κοινωνικών υποδομών, τα οποία έχουν διογκωθεί τα τελευταία χρόνια λόγω της οικονομικής κρίσης. Υπηρετεί όμως και την βασική αναπτυξιακή αναγκαιότητα συγκράτησης των νέων στην περιοχή και αντιστροφής των φαινομένων ερήμωσης των ορεινών, κυρίως, περιοχών. Επιπλέον η κατεύθυνση αντανάκλα την αναγκαιότητα υλοποίησης στοχευμένων παρεμβάσεων για την αντιστροφή των δυσμενών συνθηκών κοινωνικής περιθωριοποίησης και φτωχοποίησης, μέσω της ενδυνάμωσης ειδικών και ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, όπως οι γυναίκες, οι νέοι, οι ρομά, οι άνεργοι, κλπ.

Παράλληλα, η αύξηση της ελκυστικότητας της περιοχής εξυπηρετεί και τον αναπτυξιακό στόχο της προσέλκυσης ανθρώπινων και οικονομικών πόρων.

- **Βελτίωση/διαφοροποίηση των προϊόντων/υπηρεσιών και του αλιευτικού εισοδήματος για την ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών:** η κατεύθυνση αυτή επιλέχθηκε για να συγκεντρώσει και ολοκληρώσει τις επιμέρους θεματικές κατευθύνσεις και στόχους που αναφέρονται στις περιοχές αλιείας, και αναφέρονται στην αξιοποίηση της αλιευτικής παραγωγής, στην διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, στην προώθηση δημόσιων επενδύσεων σε αλιευτικές περιοχές, στην παροχή υπηρεσιών διαφοροποίησης για αλιείς, στην διασύνδεση της αλιευτικής παραγωγής με τον τουρισμό, στην προστασία του περιβάλλοντος κλπ

Με βάση τις ανωτέρω θεματικές κατευθύνσεις διαμορφώθηκε μια ολιστική και συνεκτική στρατηγική για την υποστήριξη του γενικού οράματος / στόχου της **αξιοποίησης των συγκριτικών πλεονεκτημάτων της τοπικής οικονομίας και κοινωνίας για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της εξωστρέφειας, της ανάπτυξης και της απασχόλησης με όρους περιβαλλοντικής αειφορίας και κοινωνικής δικαιοσύνης.**

Ο γενικός αυτός στόχος / το όραμα εκφράζεται μέσω των παρακάτω τεσσάρων (4) **Στρατηγικών Στόχων** που καλύπτουν όλους τους επιμέρους θεματικούς τομείς του προγράμματος:

- **Στρατηγικός στόχος 1 (ΣΣ1): Αξιοποίηση της τοπικής αγροτικής παραγωγής και βελτίωση της αλυσίδας αξίας του αγροδιατροφικού τομέα με τη χρήση σύγχρονων μεθόδων και τεχνικών μεταποίησης, τυποποίησης, πιστοποίησης, σήμανσης και προώθησης των προϊόντων της περιοχής παρέμβασης σε υπάρχουσες και σε νέες αγορές.** Σύμφωνα με την ανάλυση SWOT, η περιοχή διαθέτει σημαντικά συγκριτικά πλεονεκτήματα για την ανάπτυξη του αγροδιατροφικού τομέα, όπως η ηλιοφάνεια, οι υδάτινοι πόροι και η αγροτική παράδοση σε επίπεδο ανθρώπινου δυναμικού. Η περιοχή εμφανίζει έναν δυναμικό και εξωστρεφή πρωτογενή τομέα με ικανή διαφοροποίηση ως προς τις παραγωγικές κατευθύνσεις που ευνοείται από το αρδευτικό δίκτυο και το ιδανικό μικροκλίμα. Ωστόσο, το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων σε συνδυασμό με την ανεπάρκεια υποδομών για την προώθηση της μεταποίησης των αγροτικών προϊόντων και ο μικρός βαθμός καθετοποίησης της αγροτικής (συμπεριλαμβανομένης και της αλιευτικής) παραγωγής, υπονομεύουν την δυναμική βελτίωσης της αλυσίδας αξίας του κλάδου για την αξιοποίηση της τοπικής αγροτικής παραγωγής. Λόγω της σημασίας του αγροδιατροφικού τομέα για την παραγωγική βάση της περιοχής, ως κεντρικός στόχος της στρατηγικής τίθεται η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας του κλάδου. Η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας επιτυγχάνεται με την υιοθέτηση σύγχρονων μεθόδων παραγωγής, με την εισαγωγή νέων συστημάτων ποιότητας αλλά και με την ενθάρρυνση συνεργασιών και δικτυώσεων μεταξύ των επιχειρήσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων

του μικρού μεγέθους τους και την ενίσχυση της εξωστρέφειας. Οι συνεργασίες μεταξύ των επιχειρήσεων και, κατά περίπτωση, πανεπιστημιακών, ερευνητικών και άλλων φορέων μπορούν να συμβάλλουν ουσιαστικά, εκτός των άλλων πλεονεκτημάτων της οικονομίας κλίμακας, στην εισαγωγή της καινοτομίας σε όλο το παραγωγικό και εμπορικό κύκλωμα του αγροδιατροφικού τομέα (παραγωγή, μεταποίηση, αποθήκευση, πωλήσεις, δικτύων διανομής, προώθησης / προβολής προϊόντων κλπ). Για το λόγο αυτό προωθούνται κατά προτεραιότητα οι δικτυώσεις / συνεργασίες και οι καινοτόμες λύσεις στον αγροδιατροφικό τομέα.

Επιπλέον, η σήμανση / ταυτοποίηση των παραγομένων προϊόντων με την δημιουργία επώνυμων και ποιοτικών προϊόντων (προϊόντων "με τοπική ταυτότητα") αποτελεί "μονόδρομο" για την ανάπτυξη και επιβίωση του τομέα. Είναι προφανές ότι η ανάδειξη της ποιοτικής παραγωγής και η σύνδεση του αγροδιατροφικού τομέα με την Αρχαία Ολυμπία και την υγεία των αθλητών των Αρχαίων Ολυμπιακών Αγώνων, στη σημερινή εποχή των "λειτουργικών" και "ειδικών" τροφίμων, είναι ένα βήμα αλλά όχι το μόνο, για την επίτευξη αυτών των στόχων. Η σύνδεση των προϊόντων με τον τουρισμό και τον πολιτισμό αποτελεί προτεραιότητα και μπορεί να αποτελέσει μια ουσιαστική διέξοδο για την ανάπτυξη νέων αγορών. Ο επισκέπτης ενδιαφέρεται να αγοράσει τα προϊόντα που δοκίμασε ή αγόρασε στις διακοπές του και ιδιαίτερα απευθείας από την παραγωγική μονάδα ή το αγρόκτημα. Για το λόγο αυτό δίνεται προτεραιότητα στην ενίσχυση της επισκεψιμότητας των παραγωγικών μονάδων της περιοχής και στην δημιουργία τοπικών αγορών / πρατηρίων σε σημεία συγκέντρωσης επισκεπτών. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η ανάπτυξη δραστηριότητας αλιευτικού τουρισμού. Τέλος βασικό κριτήριο για την προώθηση της επιχειρηματικότητας είναι η προστασία του περιβάλλοντος, γι' αυτό και δίνεται προτεραιότητα στο Τοπικό Πρόγραμμα στην προώθηση συστημάτων εξοικονόμησης νερού και υλικών στη βιομηχανία, στη χρήση ανανεώσιμων μορφών ενέργειας, στην αξιοποίηση με καινοτομικό τρόπο των αποβλήτων και παραπροϊόντων της παραγωγικής διαδικασίας, στην εξοικονόμηση φυσικών πόρων κλπ.

- **Στρατηγικός Στόχος 2 (ΣΣ2): Διαφοροποίηση και διεύρυνση της παραγωγικής και οικονομικής βάσης της περιοχής μέσω παραγωγικής ανασυγκρότησης και της προώθησης συνεργασιών και δικτυώσεων.** Μέσω της ανάλυσης SWOT αναδείχθηκαν τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής ως προς το ήπιο κλίμα, τη γεωγραφική θέση και τους αξιόλογους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους, με έμφαση στην Αρχαία Ολυμπία και τις περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλους που περιλαμβάνουν εθνικά πάρκα και περιοχές NATURA. Η περιοχή έχει την δυναμική για την ανάπτυξη ποικίλων μορφών τουρισμού στη βάση του θερινού στην παράκτια ζώνη και κυρίως χειμερινού στην ορεινή. Ωστόσο, οι πλούσιοι φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι δεν έχουν αξιοποιηθεί επαρκώς προς το παρόν, ενώ η τουριστική κίνηση στην παράκτια ζώνη δημιουργεί περιβαλλοντικές και οικιστικές πιέσεις, ιδίως σε συνδυασμό με τις ελλείψεις και καθυστερήσεις στον θεσμικό χαρακτηρισμό χρήσεων γης και την άναρχη και αυθαίρετη δόμηση που χαρακτηρίζει την περιοχή. Στο πλαίσιο αυτό, η ποιοτική αναβάθμιση του θερινού τουρισμού και η εκτόνωση της τουριστικής κίνησης προς την ορεινή ενδοχώρα καθίστανται ως βασικές ανάγκες. Κρίνεται σκόπιμο να δοθεί έμφαση στην αξιοποίηση της υψηλής επισκεψιμότητας της Αρχαίας Ολυμπίας και την σύνδεση του τουρισμού κρουαζιέρας της περιοχής του Κατακόλου με εναλλακτικές μορφές τουρισμού (αγροτουρισμός, οικοτουρισμός, οινοτουρισμός, κλπ). Επιπλέον, η ανάπτυξη ενός διαφοροποιημένου τουριστικού προϊόντος αναμένεται να αυξήσει τον πολύ μικρό μέσο χρόνο παραμονής τουριστών με άμεσα θετικά αποτελέσματα στο τοπικό εισόδημα. Ταυτόχρονα, προωθείται και η ενίσχυση και διαφοροποίηση της τοπικής επιχειρηματικότητας σε παραδοσιακούς τομείς, όπως η οικοτεχνία, η χειροτεχνία και η βιοτεχνία για την παραγωγή ειδών παραδοσιακής τέχνης. Επίσης, σημαντική προτεραιότητα είναι η σύνδεση /δικτύωση του τουρισμού με τα τοπικά προϊόντα και με την απευθείας διάθεσή τους στους επισκέπτες (εστιατόρια, τοπικές αγορές, αγροκτήματα, πρατήρια κλπ) και με την ανάπτυξη απευθείας

συστημάτων ηλεκτρονικών πωλήσεων. Ενδιαφέρουσα παράμετρος αυτής της δικτύωσης είναι η ανάπτυξη βραχείων εφοδιαστικών αλυσίδων για την αύξηση των δυνατοτήτων διάθεσης των προϊόντων στην ίδια την τοπική αγορά στην οποία παρουσιάζεται υστέρηση.

- **Στρατηγικός Στόχος 3 (ΣΣ3): Προστασία και ανάδειξη του πλούσιου πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος ως κύριου συστατικού στοιχείου της ιδιαίτερης ταυτότητας της περιοχής.** Όπως προκύπτει και από την ανάλυση SWOT και έχει προαναφερθεί, η περιοχή παρέμβασης βρίσκεται αξιόλογων φυσικών πόρων (γεωμορφολογία, ήπιο κλίμα, υδάτινοι πόροι) και περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλους, πολλές από τις οποίες προστατεύονται από την εθνική νομοθεσία και διεθνείς συνθήκες. Η περιοχή παρέμβασης συγκεντρώνει επίσης πληθώρα σημαντικών πολιτιστικών τουριστικών πόλων παγκόσμιας αναγνωρισιμότητας, με έμφαση στην Αρχαία Ολυμπία, την Αρχαία Ηλιδα και τον Επικούρειο Απόλλωνα. Ωστόσο, η περιβαλλοντική και πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής δεν έχουν τύχει κατάλληλης αξιοποίησης και διαχείρισης, ενώ οι πιέσεις στο φυσικό περιβάλλον από ανθρωπογενείς δραστηριότητες ενέχουν κίνδυνο υποβάθμισης και απώλειας των σχετικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων της περιοχής, που μπορούν να επιδράσουν αρνητικά στην ταυτότητα και την ελκυστικότητά της. Στο πλαίσιο αυτό, επιδιώκεται η διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση των φυσικών οικοσυστημάτων και πολιτισμικών μνημείων της περιοχής. Το πολιτιστικό και φυσικό περιβάλλον αποτελεί στοιχείο της μοναδικότητας / ταυτότητας της περιοχής και βασικό αναπτυξιακό της πόρο. Το Τοπικό Πρόγραμμα θέτει ως προτεραιότητα αφενός την προστασία και ανάδειξη αυτών των πόρων, αφετέρου την εισαγωγή καινοτόμων μεθόδων προβολής και δικτύωσής τους με την μορφή τοπικών θεματικών δικτύων και διαδρομών ως ενιαίο σύνολο με τους λοιπούς πόρους και παραγωγικές δυνατότητες της περιοχής. Έτσι, προωθούνται νέα καινοτομικά εργαλεία και εφαρμογές ψηφιακής καταγραφής και παρουσίασης των φυσικών και πολιτιστικών μνημείων, όπως και συστήματα ολοκληρωμένης παρουσίασης των αποθεμάτων της περιοχής στον επισκέπτη, καθώς επίσης και συστήματα ψηφιακής ή διαδραστικών απεικονίσεων ιστορικών αλλά και μυθολογικών στοιχείων (Ολυμπιακοί αγώνες, μύθοι των Κενταύρων, του Ηρακλή κλπ). Επιπλέον, στόχος είναι η δημιουργία δικτύων των πολιτιστικών μνημείων της περιοχής και με ευρύτερα δίκτυα πολιτιστικών μνημείων. Στο πλαίσιο αυτά εντάσσεται και ένα διατοπικό Σχέδιο για την δημιουργία δικτύου περιοχών / πόλεων των τεσσάρων ιερών πανελληνίων στεφανιτών αγώνων της αρχαιότητας, που διεξάγονταν εκ περιτροπής ανά τέσσερα ή δύο χρόνια (Ολυμπία, Νεμεα, Ίσθμια, Δελφοί). Τέλος ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην εφαρμογή προγραμμάτων περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης του τοπικού πληθυσμού, έτσι ώστε να εμπεδωθεί στην συνείδησή του η σημασία της προστασίας του πλούτου αυτού και ως σημαντικού οικονομικού πόρου για την ανάπτυξη της περιοχής.
- **Στρατηγικός Στόχος 4 (ΣΣ4): Βελτίωση της κοινωνικής συνοχής, μέσω της άμβλυνσης των ανισοτήτων και της αντιμετώπισης της φτώχειας και ενίσχυση της ελκυστικότητας της περιοχής.** Σύμφωνα με την ανάλυση SWOT, η περιοχή πλήττεται από το φαινόμενο της εσωτερικής μετακίνησης πληθυσμών προς τα αστικά κέντρα, λόγω και των ανεπαρειών των υποδομών υγείας, κοινωνικής πρόνοιας, ψυχαγωγίας, εκπαίδευσης, αθλητισμού κλπ των χωριών και των μικρών ημιαστικών κέντρων. Παράλληλα, εντοπίζονται θύλακες φτώχειας και φαινόμενα περιθωριοποίησης, ιδιαίτερα αναφορικά με ειδικές και περισσότερο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Για την αναστροφή των δυσμενών αυτών κοινωνικών και δημογραφικών χαρακτηριστικών, κρίνεται σκόπιμη η ενίσχυση κατά προτεραιότητα της επιχειρηματικότητας από ευάλωτες ή ειδικές ομάδες πληθυσμού (νέοι, άνεργοι, γυναίκες, κλπ) και η υλοποίηση διατοπικού σχεδίου για την διεύρυνση των δυνατοτήτων ένταξης στο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον παιδιών και νέων με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο που αφορά κυρίως ρομά.

Οι παραπάνω Στρατηγικοί Στόχοι εξειδικεύονται στους εξής **Ειδικούς Στόχους**:

- **Ειδικός Στόχος 1 (ΕΣ1): Ενίσχυση της καινοτομίας, της παραγωγικότητας, της ποιότητας, της τυποποίησης και της προώθησης της τοπικής παραγωγής στην εγχώρια και στη διεθνή αγορά.** Από την ανάλυση SWOT καταδεικνύεται ο χαμηλός βαθμός ενσωμάτωσης της καινοτομίας, καθώς και οι ανεπάρκειες σε υποδομές αποθήκευσης, τυποποίησης / σήμανσης και εμπορίας των αγροτικών προϊόντων, ενώ και οι υφιστάμενες υποδομές μεταποίησης χρήζουν εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης. Ιδιαίτερα σημαντικό πρόβλημα είναι, στις περιπτώσεις ύπαρξης μεταποίησης ο μικρός βαθμός καθετοποίησης και η μικρή τελικά προστιθέμενη αξία στα τοπικά προϊόντα. Χαρακτηριστικά αναφέρεται η παντελής απουσία μονάδων μεταποίησης της αλιευτικής παραγωγής. Καθίσταται λοιπόν επιτακτική η ανάγκη υλοποίησης παρεμβάσεων για την αντιστροφή αυτών των φαινομένων και την περαιτέρω προώθηση της τοπικής παραγωγής στην εγχώρια και τις διεθνείς αγορές. Στο πλαίσιο αυτό καταβάλλεται προσπάθεια στο Τοπικό Πρόγραμμα προώθησης με επιπλέον κίνητρα, της μεταποίησης, έναντι της συσκευασίας ή της απλής τυποποίησης .
- **Ειδικός Στόχος 2 (ΕΣ2): Ενίσχυση της παραγωγής επώνυμων, βιολογικών και πιστοποιημένων προϊόντων.** Η ανάλυση SWOT ανέδειξε ότι για την αξιοποίηση του αξιόλογου ποιοτικού αποθέματος προϊόντων του αγροτικού τομέα είναι απαραίτητη η προώθηση των διαδικασιών πιστοποίησης, κατά το δυνατόν, των καλλιεργητικών και μεταποιητικών μονάδων, καθώς και των τοπικών προϊόντων ποιότητας, που μπορεί να ενισχυθεί μέσω της υιοθέτησης νέων πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα των τροφίμων. Στο Τοπικό πρόγραμμα προωθείται ιδιαίτερα η δικτύωση των παραγωγών βιολογικών προϊόντων(με έμφαση σε προστατευόμενες περιοχές) και μέσω Διατοπικού Σχεδίου, ενώ ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην καθιέρωση ταυτότητας για τα τοπικά προϊόντα που σε μεγάλο ποσοστό πωλούνται 'χύμα', χάνοντας προστιθέμενη αξία.
- **Ειδικός Στόχος 3 (ΕΣ3): Βελτίωση και αναβάθμιση τουριστικών εγκαταστάσεων και υπηρεσιών με έμφαση στην προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού.** Η ανάλυση SWOT ανέδειξε την ανάγκη αναβάθμισης των τουριστικών καταλυμάτων και σχετικών υπηρεσιών και υποδομών, που μπορεί να αντιμετωπιστεί μέσω της στήριξης επενδύσεων για την ίδρυση νέων, ή/και την επέκταση και τον εκσυγχρονισμό των υφισταμένων τουριστικών εγκαταστάσεων, καθώς και υποδομών για την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Η ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως αναφέρθηκε παραπάνω, μπορεί να συμβάλλει καθοριστικά στην διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος και στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου. Η ανάπτυξη αλιευτικού τουρισμού σε επιλεγμένες περιοχές είναι ένα εντελώς νέο προϊόν που μπορεί να συμβάλλει στην ενίσχυση του εισοδήματος των αλιέων και την βελτίωση της βιωσιμότητάς της δραστηριότητάς τους. Στην ποιοτική αναβάθμιση των παρεχόμενων τουριστικών υποδομών μπορεί να συμβάλλει επίσης και η προώθηση δημόσιων επενδύσεων σε υποδομές αναψυχής, στήριξη του τουρισμού αλιευτικών περιοχών, τουριστικές πληροφορίες και τουριστικές υποδομές μικρής κλίμακας
- **Ειδικός Στόχος 4 (ΕΣ4): Διαφοροποίηση της τοπικής επιχειρηματικότητας με νέες ιδιωτικές επενδύσεις.** Όπως προκύπτει από τη SWOT, η περιοχή παρέμβασης εμφανίζει υστέρηση στην ομαλή λειτουργία του μεταποιητικού τομέα, λόγω μικρού μεγέθους των υπάρχουσών μεταποιητικών μονάδων, του χαμηλού βαθμού εκσυγχρονισμού σε τεχνικό και οργανωτικό επίπεδο, σε συνδυασμό και με ελλείψεις στην παροχή υπηρεσιών και διευκολύνσεων προς τη βιομηχανία, όπως η σύνδεση με το φυσικό αέριο, τις συγκοινωνιακές υποδομές κλπ. Μέσω αυτού του ειδικού στόχου, προωθούνται οι ιδρύσεις, ή/και οι επεκτάσεις και οι εκσυγχρονισμοί μικρών βιοτεχνικών μονάδων, καθώς και επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών διαφοροποίησης για αλιείς και παραγωγής ειδών παραδοσιακής τέχνης, οικοτεχνίας, χειροτεχνίας, κλπ.
- **Ειδικός Στόχος 5 (ΕΣ5): Αναβάθμιση υποδομών, υπηρεσιών και δεξιοτήτων για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.** Όπως προκύπτει και από την ανάλυση

SWOT, αν και η περιοχή παρέμβασης διαθέτει ικανοποιητικές υποδομές υγείας και εκπαίδευσης, υπάρχει έλλειμμα χρηματοδότησης για την αποτελεσματική λειτουργία των υφιστάμενων κοινωνικών δομών και υπηρεσιών. Επιπλέον υπάρχει ανάγκη υποστηρικτικών υποδομών και υπηρεσιών για την διευκόλυνση της επιχειρηματικότητας. Στο πλαίσιο αυτό, προωθείται η συγκρότηση δομών και η υλοποίηση δράσεων για την βελτίωση των δεξιοτήτων και την επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού, την υλοποίηση δημόσιων επενδύσεων για την αναβάθμιση του επιχειρηματικού και καταναλωτικού περιβάλλοντος στους αγροτικούς οικισμούς, την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και την βελτίωση της πρόσβασης των επισκεπτών και κατοίκων σε τουριστικές πληροφορίες και υποδομές εξυπηρέτησης και την υλοποίηση δημοσίων επενδύσεων για την ανάπτυξη υποδομών σε περιοχές αλιείας.

- **Ειδικός Στόχος 6 (ΕΣ6): Προώθηση σχημάτων συνεργασίας και δικτύωσης στην περιοχή παρέμβασης.** Από την ανάλυση SWOT προέκυψε ότι παρά το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων και τον χαμηλό βαθμό συνεργασιών και δικτυώσεων στην περιοχή παρέμβασης, η ανάπτυξη οριζόντιων και κάθετων συνεργασιών μεταξύ των επιχειρηματικών φορέων της περιοχής και μεταξύ των επιχειρήσεων και ερευνητικών ή πανεπιστημιακών φορέων, που προωθείται μέσω του παρόντος στόχου, θα μπορούσε να συμβάλλει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών και κατ' επέκταση στην τόνωση της τοπικής οικονομίας. Τέτοιου είδους συνεργασίες και δικτυώσεις μπορεί να στοχεύουν σε καινοτομικές συνεργασίες για την ανάπτυξη νέων προϊόντων, πρακτικών, διεργασιών και τεχνολογιών στον τομέα τροφίμων, ή να αφορούν στην προώθηση του αγροτουρισμού, τη διασύνδεση του τουρισμού με τους πολιτιστικούς πόρους της περιοχής, την διασύνδεση της αγροτικής και αλιευτικής παραγωγής με τον τουρισμό, την προώθηση οριζόντιας και κάθετης συνεργασίας μεταξύ φορέων της αλυσίδας εφοδιασμού για τη δημιουργία και την ανάπτυξη βραχέων αλυσίδων και τοπικών αγορών, κλπ.
- **Ειδικός Στόχος 7 (ΕΣ7): Αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων διαπεριφερειακών και διακρατικών συνεργασιών.** Στο πλαίσιο της προώθησης δικτυώσεων και συνεργασιών, που όπως προκύπτει και από την ανάλυση SWOT, μπορεί να συμβάλλει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και την τόνωση της τοπικής οικονομίας, κρίνεται σκόπιμο να προωθηθεί και η υλοποίηση δράσεων σε διαπεριφερειακό ή/και διακρατικό επίπεδο, αξιοποιώντας και την εμπειρία και τεχνογνωσία που διαθέτει η ΟΤΔ στον τομέα της διατοπικής/διακρατικής συνεργασίας και της δικτύωσης, μέσω προγραμμάτων LEADER, INTERREG κλπ. Όπως έχει αναφερθεί, η ΟΤΔ έχει συμμετάσχει στην ανάπτυξη συγκεκριμένων σχεδίων συνεργασιών ανά θεματικό αντικείμενο - στόχο και ανά περιοχή σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- **Ειδικός Στόχος 8 (ΕΣ8): Ενίσχυση πρακτικών και καινοτομιών με στόχο την προστασία και την ανάδειξη του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος και την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινωνιών.** Η ανάλυση SWOT έδειξε ότι ιδίως στην παράκτια ζώνη της περιοχής παρέμβασης παρατηρούνται φαινόμενα άναρχης και αυθαίρετης δόμησης. Ταυτόχρονα, το αξιόλογο φυσικό και πολιτισμικό περιβάλλον της περιοχής δεν έχει αξιοποιηθεί επαρκώς, με αποτέλεσμα την απώλεια μιας σημαντικής πηγής διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος. Ο ειδικός στόχος αυτός επικεντρώνεται στην προώθηση της ορθολογικής και βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών και πολιτιστικών πόρων με δράσεις για την προστασία των περιοχών υψηλής περιβαλλοντικής αξίας, τη διατήρηση, αποκατάσταση και αναβάθμιση της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς των χωριών, των αγροτικών τοπίων και των τόπων με υψηλή φυσική αξία, την υλοποίηση δράσεων ευαισθητοποίησης για το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον και παρεμβάσεις ενημέρωσης σε περιοχές αλιευτικού χαρακτήρα για την ανάδειξη υδροβιότοπων, την προστασία εκβολών ποταμών και του θαλάσσιου περιβάλλοντος, την αποκατάσταση διάβρωσης ακτών, κλπ.
- **Ειδικός Στόχος 9 (ΕΣ9): Αναβάθμιση παρεχόμενων κοινωνικών υπηρεσιών και υποδομών ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές και να αυξηθεί η ελκυστικότητά τους.** Η ανάλυση SWOT έδειξε ότι η βελτίωση των παρεχόμενων βασικών

κοινωνικών υποδομών μπορεί να ενισχύσει σημαντικά την ελκυστικότητα της περιοχής παρέμβασης. Βασικά μέσα επίτευξης του συγκεκριμένου ειδικού στόχου είναι η στήριξη δημοσίων επενδύσεων υποδομών μικρής κλίμακας (πχ. ύδρευση, αποχέτευση, μικρές αναπλάσεις οικισμών, αθλητικές υποδομές κλπ), η ανάπτυξη βασικών υπηρεσιών για τον τοπικό πληθυσμό, καθώς και η στήριξη παρεμβάσεων για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών όπως φροντίδα παιδιών, ηλικιωμένων και ατόμων με ειδικές ανάγκες, υγειονομική περίθαλψη καθώς και για δραστηριότητες αναψυχής, ψυχαγωγίας και αθλητισμού.

- **Ειδικός Στόχος 10 (ΕΣ10): Μείωση της περιθωριοποίησης με έμφαση σε συγκεκριμένες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (γυναίκες, νέοι, άνεργοι, κα).** Η ανάλυση SWOT έδειξε ότι η οικονομική κρίση έχει πλήξει σημαντικά τον τοπικό πληθυσμό, με ορισμένες ειδικές και ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, όπως οι νέοι και οι γυναίκες να δέχονται επιπλέον πιέσεις. Η προώθηση της κοινωνικής συνοχής χωρίς αποκλεισμούς, με πρόνοια για τις ευπαθείς ομάδες και τους μακροχρόνια άνεργους είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την οικονομική και κοινωνική ανασυγκρότηση της περιοχής παρέμβασης. Στο πλαίσιο αυτό, η στρατηγική θα επικεντρωθεί στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας από ευάλωτες ή ειδικές ομάδες πληθυσμού (νέοι, άνεργοι, γυναίκες, κλπ), όπως και ΚΟΙΝΣΕΠ και την υλοποίηση διατοπικού σχεδίου για την διεύρυνση των δυνατοτήτων ένταξης στο κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον παιδιών και νέων με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο (αφορά κυρίως ρομά). Σημειώνεται ότι σε όλες τις δράσεις δίνεται επιπλέον βαθμολογία σε επενδύσεις από νέους, γυναίκες και συλλογικά σχήματα(ΚοινΣΕΠ, συνεταιρισμοί κλπ)

2.2 Περιοχή παρέμβασης

Η περιοχή παρέμβασης του Τ.Π Αλιείας παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ 2.1.ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	ΔΗΜΟΣ	ΤΟΠΙΚΗ / ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ	ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΛΙΚΡΑΤΗ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ*	LEADER ΕΠΑΛΘ 2014-2020	
					ΕΚΤΑΣΗ (km ²)	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ (στοιχεία 2011 – μόνιμος πληθυσμός)
ΗΛΕΙΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΑΒΙΔΑΣ - ΚΥΛΛΗΝΗΣ (Έδρα: Λεχαινά, τα, Ιστορική έδρα: Βάρδα, η)		9135			
ΗΛΕΙΑΣ		ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΟΥΠΡΑΣΙΑΣ	913502			
ΗΛΕΙΑΣ		Δημοτική Κοινότητα Βάρδας	91350201	ΠΕΔΙΝΗ	23,20	3.070

ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Αετορράχης	91350202	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚ Η	12,50	224
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Καπελέτου	91350203	ΠΕΔΙΝΗ	22,00	566
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Κουρτεσίου	91350204	ΠΕΔΙΝΗ	24,40	657
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Μανολάδος	91350205	ΠΕΔΙΝΗ	26,60	1.184
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Ξενιών	91350209	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚ Η	12,20	176
ΗΛΕΙΑΣ		ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΚΑΣΤΡΟΥ - ΚΥΛΛΗΝΗΣ	913503			
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Κάστρου	91350301	ΠΕΔΙΝΗ	26,80	1.089
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Κάτω Παναγίας	91350302	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚ Η	7,50	1.149
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Κυλλήνης	91350303	ΠΕΔΙΝΗ	4,80	631
ΗΛΕΙΑΣ		ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΕΧΑΙΝΩΝ	913504			
ΗΛΕΙΑΣ		Δημοτική Κοινότητα Λεχαινών	91350401	ΠΕΔΙΝΗ	35,50	2.927
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Αρετής	91350403	ΠΕΔΙΝΗ	10,80	220
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Μπόρσιον	91350405	ΠΕΔΙΝΗ	14,30	209
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Μυρσίνης	91350406	ΠΕΔΙΝΗ	14,20	1.135
ΗΛΕΙΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΙΤΣΑ ΙΝΑΣ - ΚΡΕΣΤΕΝΩΝ (Έδρα: Κρέστενα, τα, Ιστορική έδρα: Ανδρίτσαι να,η)		9136			

ΗΛΕΙΑΣ		ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΚΙΛΛΟΥΝΤΟΣ	913603			
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Κάτω Σαρκικού	91360308	ΠΕΔΙΝΗ	10,80	494
ΗΛΕΙΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΟΛΥΜΠΙΑ Σ (Έδρα: Αρχαία Ολυμπία,η)		9137			
ΗΛΕΙΑΣ		ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΛΑΜΠΕΙΑΣ	913702			
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Αστρά	91370201	ΟΡΕΙΝΗ	14,10	265
ΗΛΕΙΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΖΑΧΑΡΩΣ (Έδρα: Ζαχάρω,η)		9138			
ΗΛΕΙΑΣ		ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΖΑΧΑΡΩΣ	913801			
ΗΛΕΙΑΣ		Δημοτική Κοινότητα Ζαχάρως	91380101	ΠΕΔΙΝΗ	21,40	3.483
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Γιαννιτσοχωρίου	91380106	ΠΕΔΙΝΗ	4,70	445
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Κακοβάτου	91380107	ΠΕΔΙΝΗ	4,30	421
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Νεοχωρίου	91380113	ΠΕΔΙΝΗ	4,40	345
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Ξηροχωρίου	91380114	ΟΡΕΙΝΗ	13,2	450
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Σχίνων	91380118	ΠΕΔΙΝΗ	5,8	364
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Ταξιάρχων	91380119	ΟΡΕΙΝΗ	16,50	230
ΗΛΕΙΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΗΛΙΔΑΣ (Έδρα: Αμαλιάς,η)		9139			
ΗΛΕΙΑΣ		ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΜΑΛΙΑΔΟΣ	913901			

ΗΛΕΙΑΣ		Δημοτική Κοινότητα Αμαλιάδος	91390101	ΠΕΔΙΝΗ		576
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Αγίου Ηλίας Πηννηίων	91390103	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚ Η	3,80	302
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Αμπελοκάμπου	91390104	ΠΕΔΙΝΗ	9,20	468
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Δουναιίκων	91390110	ΠΕΔΙΝΗ	12,10	677
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Καρδαμά	91390112	ΠΕΔΙΝΗ	6,40	977
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Κέντρου	91390113	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚ Η	3,70	462
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Κεραμιδιάς	91390114	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚ Η	7,00	526
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Ροβιάτας	91390117	ΠΕΔΙΝΗ	2,80	345
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Σαβαλίων	91390118	ΠΕΔΙΝΗ	12,40	1.206
ΗΛΕΙΑΣ		ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΗΝΕΙΑΣ	913902			
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Αγραπιδωχωρίου	91390202	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚ Η	11,90	147
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Αυγής	91390204	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚ Η	7,00	209
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Βελανιδίου	91390205	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚ Η	12,00	226
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Κάμπου	91390208	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚ Η	4,20	111
ΗΛΕΙΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΠΗΝΕΙΟΥ (Έδρα: Γαστούνη, η)		9140			
ΗΛΕΙΑΣ		ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟΥ	914001			
ΗΛΕΙΑΣ		Δημοτική Κοινότητα Βαρθολομιού	91400101	ΠΕΔΙΝΗ	24,70	4.271
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα	91400103	ΠΕΔΙΝΗ	5,30	139

		Καλυβίων Μυρτουντίων				
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Λυγιάς	91400104	ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚ Η	22,10	787
ΗΛΕΙΑΣ		ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΑΣΤΟΥΝΗΣ	914002			
ΗΛΕΙΑΣ		Δημοτική Κοινότητα Γαστούνης	91400201	ΠΕΔΙΝΗ	23,40	7.485
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Κοροΐβου	91400204	ΠΕΔΙΝΗ	6,20	316
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Παλαιοχωρίου	91400206	ΠΕΔΙΝΗ	8,00	461
ΗΛΕΙΑΣ		ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΤΡΑΓΑΝΟΥ	914003			
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Αγίας Μαύρας	91400302	ΠΕΔΙΝΗ	5,70	468
ΗΛΕΙΑΣ	ΔΗΜΟΣ ΠΥΡΓΟΥ (Έδρα: Πύργος,ο)		9141			
ΗΛΕΙΑΣ		ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΩΛΑΚΟΣ	914101			
ΗΛΕΙΑΣ		Δημοτική Κοινότητα Επιταλίου	91410101	ΠΕΔΙΝΗ	41,50	1.495
ΗΛΕΙΑΣ		ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΥΡΓΟΥ	914103			
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Αγίου Ηλία Πύργου	91410303	ΠΕΔΙΝΗ	4,80	365
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Αγίου Ιωάννου	91410304	ΠΕΔΙΝΗ	7,10	684
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Γρανιτσαϊκών	91410308	ΠΕΔΙΝΗ	5,00	376
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Κατακόλου	91410310	ΠΕΔΙΝΗ	3,70	513
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Κορακοχωρίου	91410312	ΠΕΔΙΝΗ	5,10	281
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Λεβεντοχωρίου	91410314	ΠΕΔΙΝΗ	2,70	204

ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Μυρτέας	91410315	ΠΕΔΙΝΗ	7,80	898
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Σκαφιδιάς	91410318	ΠΕΔΙΝΗ	3,40	211
ΗΛΕΙΑΣ		Τοπική Κοινότητα Σκουροχωρίου	91410319	ΠΕΔΙΝΗ	8,30	782
ΣΥΝΟΛΟ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ					607,30	45702,00

3. Δημόσιες επενδύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών

Τίτλος Δράσης	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
Κωδικός Δράσης	4.2.2
ΕΔΕΤ	ΕΤΘΑ
Νομική βάση	Άρθρο 63.2 και 43 και 40 ΚΑΝ 508/2014 Άρθρο 44 ΚΑΝ 508/2014
Αναλυτική Περιγραφή Δράσης	

Στο πλαίσιο του Τ.Π. CLLD / LEADER Αλιείας Ηλείας Ολυμπίας και του Μέτρου 4.2 του ΕΠΑΛΘ, η δράση «Δημόσιες επενδύσεις για την αειφόρο ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών» περιλαμβάνει τις εξής υποδράσεις:

Στην παρούσα Δράση περιλαμβάνονται ενδεικτικά τα εξής:

1. Δημόσιες υποδομές ανάπτυξης περιοχών αλιείας

Περιλαμβάνονται ενδεικτικά ενέργειες για την Βελτίωση αλιευτικών λιμένων, τόπων εκφόρτωσης και καταφυγίων (φωτισμός, σηματοδότηση, συστήματα ανέλκυσης - καθέλκυσης σκαφών και γενικότερα αλιευτικών περιοχών, χώροι υγιεινής και διοίκησης, παροχές πόσιμου νερού, ασφάλεια σκαφών, αντιμετώπιση προσάμμωσης, κλπ) και μικρές παρεμβάσεις προστασίας προστατευόμενων περιοχών, ακτών (Κοτύχι κλπ) στα πλαίσια της βελτίωσης της συμβολής της αλιείας στην βιώσιμη ανάπτυξη αυτών των περιοχών.

Ποσοστό Επιχορήγησης: 100% Δεν συνιστά Κρατική ενίσχυση (εξαιρέση αρθ. 8(2) Καν(ΕΕ) 508/14).

Η ενίσχυση των παρεμβάσεων αυτών στοχεύει στην εξασφάλιση ολοκληρωμένου χαρακτήρα του προγράμματος (παρεμβάσεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα σε εντοπισμένες περιοχές), δεδομένου του μικρού μεγέθους των έργων και της δυνατότητάς τους να συμβάλλουν και στην βελτίωση των συνθηκών για την ανάπτυξη και αλιευτικού τουρισμού.

Τα έργα της παρούσας δράσης θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις προδιαγραφές όπως αυτές θα οριστούν στα πλαίσια της προκήρυξης και εφαρμογής του αντίστοιχου οριζόντιου μέτρου για τον εκσυγχρονισμό αλιευτικών λιμένων, τόπων εκφόρτωσης και καταφυγίων του ΕΠΑΛΘ.

Η διαχείριση των αλιευτικών λιμανιών, καταφυγίων και τόπων εκφόρτωσης και λοιπών χώρων που εμπίπτουν στην περιοχή εφαρμογής, ανήκει αποκλειστικά στο Δήμο ή/και το αντίστοιχο Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο (ΦΕΚ 7/Α/2015).

2 Υποδομές για την ενθάρρυνση τουριστικής δραστηριότητας

Περιλαμβάνονται έργα/δημόσιες υποδομές που στοχεύουν στην διευκόλυνση δραστηριοτήτων κατάδυσης και παρατήρησης θαλάσσιου περιβάλλοντος, προβλήτες, μικρές παρεμβάσεις προστασίας ακτών και προστατευόμενων περιοχών, παρέμβασης ανάπτυξης αλιευτικού τουρισμού σε λίμνες και ακτές, σήμανση αξιοθέατων και μνημείων, θέσεις θέας, παρατηρητήρια πουλιών, μικρές παρεμβάσεις για την ανάδειξη περιοχών φυσικού κάλλους, μνημείων αγροτικής πολιτιστικής κληρονομιάς, μονοπατιών, θεματικών διαδρομών κλπ. Δεν είναι επιλέξιμες παρεμβάσεις σε μνημεία του Υπ. Πολιτισμού. Με βάση την ανάπτυξη αλιευτικού και περιβαλλοντικού τουρισμού στην περιοχή της Λ/Θ Κοτυχίου, κρίνεται σκόπιμη και παρέμβαση προστασίας της λ/θ και της ακτής.

Περιλαμβάνονται υποδομές η χρήση των οποίων είναι τοπική, ανοικτή στο κοινό και χωρίς καμία χρηματική επιβάρυνση, συνεπώς δεν συνιστά κρατική ενίσχυση και το ποσοστό επιχορήγησης καθορίζεται στο 100%.

3 Υποδομές και υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αλιευτικές περιοχές

Περιλαμβάνονται: 1)Παρεμβάσεις σε υφιστάμενα κτίρια για την αξιοποίησή τους για κοινωφελή χρήση(βιβλιοθήκες, πολιτιστικά κέντρα, κέντρα εξυπηρέτησης κοινωνικών υπηρεσιών, κέντρα εξυπηρέτησης εκδηλώσεων/υπηρεσιών αλιευτικού τομέα κλπ) και λοιπές παρεμφερείς παρεμβάσεις 2) μικρά έργα ανάπλασης κοινόχρηστων χώρων σε αλιευτικές περιοχές (πλατείες, εσωτερική οδοί/πεζόδρομοι/καλντερίμια, πεζοδρόμια, παιδική χαρά, έργα φωτισμού και πρασίνου, υπόγεια καλωδίωση των δικτύων, χώροι άθλησης και αναψυχής κλπ

Περιλαμβάνονται υποδομές η χρήση των οποίων είναι τοπική, ανοικτή στο κοινό και χωρίς καμία χρηματική επιβάρυνση, συνεπώς δεν συνιστά κρατική ενίσχυση και το ποσοστό επιχορήγησης καθορίζεται στο 100%.

Σε κάθε περίπτωση, κάθε πράξη που αφορά επενδύσεις με έσοδα, θα εξεταστεί μεμονωμένα και κατά περίπτωση για το ενδεχόμενο να υπάγεται σε κανόνες κρατικών ενισχύσεων

Θεματική Κατεύθυνση που εξυπηρετείται

Η ΘΚ που εξυπηρετείται είναι η εξής: Βελτίωση/διαφοροποίηση των προϊόντων/υπηρεσιών και του αλιευτικού εισοδήματος για την ανάπτυξη των αλιευτικών περιοχών. Μέσω της δράσης προωθείται η επίτευξη των Ειδικών Στόχων ΕΣ5, ΕΣ8, ΕΣ9, που συνδέονται με τους Στρατηγικούς Στόχους 3 και 4 της στρατηγικής του προγράμματος και καλύπτονται κυρίως οι εντοπισμένες ανάγκες Α01, Α02, Α16, Α18 όπως προκύπτουν από την ανάλυση SWOT.

Χρηματοδοτικά στοιχεία

	Ποσό (€)	Ποσοστό (%) σε επίπεδο υπο-μέτρου	Ποσοστό (%) σε επίπεδο μέτρου
Συνολικός Προϋπολογισμός	495000,00	24	17,98
Δημόσια Δαπάνη	495000,00	34,71	23,57
Ιδιωτική Συμμετοχή	0	0,00	0,00

Περιοχή Εφαρμογής

Περιοχή εφαρμογής ΤΠ του ΕΠΑΛΘ

Εν δυνάμει δικαιούχοι

Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και τα νομικά τους πρόσωπα, άλλοι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης και οι εταιρείες τους, καθώς και συλλογικοί φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα

4. Εύλογο κόστος

Η κοστολόγηση της προτεινόμενης πράξης πρέπει να είναι εύλογη. Αυτό σημαίνει ότι ο προτεινόμενος προϋπολογισμός αντιστοιχεί σε δαπάνες για τις οποίες υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία που αποδεικνύουν ότι δεν υπερβαίνουν τις τρέχουσες τιμές της αγοράς.

Ειδικότερα: i) Στις περιπτώσεις που ο προϋπολογισμός προκύπτει από κανονιστικές πράξεις (πχ υπουργικές αποφάσεις), και ο βαθμός ωριμότητας της πράξης το επιτρέπει (πχ σύνταξη τευχών δημοπράτησης), τόσο οι τιμές μονάδας όσο και ο συνολικός προϋπολογισμός των υποέργων/πράξης θεωρείται ρεαλιστικός.

ii) Σε άλλη περίπτωση για την εκτίμηση του προϋπολογισμού μπορούν να χρησιμοποιηθούν στοιχεία όπως:

- πραγματικό κόστος από παρεμφερείς πράξεις που έχουν υλοποιηθεί, λαμβάνοντας υπόψη τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς κατά το χρόνο αξιολόγησης της πρότασης
- μη δεσμευτικές προσφορές (πχ τουλάχιστον δύο προσφορές από δύο ανεξάρτητους μεταξύ τους προμηθευτές) που υποβάλλονται από τον δικαιούχο.

5. Απαιτούμενα δικαιολογητικά

Το Τεχνικό Δελτίο Πράξης (ΤΔΠ), αποτελεί την πρόταση του Δικαιούχου και συμπληρώνεται αποκλειστικά στην ηλεκτρονική μορφή που διατίθεται στο ΟΠΣ ΕΣΠΑ. Η υποβολή της πρότασης συνιστά και αίτηση χρηματοδότησης του δυνητικού δικαιούχου. Αναπόσπαστο στοιχείο της πρότασης αποτελούν τα δικαιολογητικά/έγγραφα, τα οποία συνοδεύουν το ΤΔΠ. Τα συνοδευτικά δικαιολογητικά/έγγραφα, υποβάλλονται σε μορφή αρχείου τύπου pdf, ως συνημμένα στο ΤΔΠ. Σε περιπτώσεις εγγράφων, για τα οποία δεν είναι τεχνικά εφικτή η ηλεκτρονική επισύναψη/υποβολή (π.χ. χάρτες, σχέδια, κλπ), ο δικαιούχος υποχρεούται να τα αποστείλει στον ΕΦ, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην πρόσκληση. Στον παρακάτω πίνακα απεικονίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά/έγγραφα για την υποβολή της πρότασης καθώς επίσης και με ποιο στάδιο αξιολόγησης συνδέονται.

ΕΙΔΟΣ ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΟΥ		ΣΤΑΔΙΟ ΑΞΙΟΛ/ΣΗΣ
Α. Στοιχεία για τον έλεγχο συμβατότητας της πρότασης		

1	Τεχνικό Δελτίο Πράξης – ΤΔΠ (Υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω του ΟΠΣ ΕΣΠΑ) Στην πρόσκληση επισυνάπτεται Υπόδειγμα Τεχνικού Δελτίου Πράξης και οδηγίες συμπλήρωσης.	A, B1-B5
2	α) Αντίγραφο καταστατικού του νομικού προσώπου και τροποποιήσεις αυτού ή κωδικοποιημένο καταστατικό που τεκμηριώνουν την αρμοδιότητα του δυνητικού δικαιούχου για την εκτέλεση της πράξης. Αφορά όλους τους δυνητικούς δικαιούχους πλην τους ΟΤΑ.	A
3	Απόφαση αρμοδίου οργάνου του δυνητικού δικαιούχου για την υποβολή της πρότασης. Στην απόφαση θα πρέπει, επίσης, να αναφέρεται ποιος θα είναι φορέας που θα αναλάβει τη λειτουργία / συντήρηση της πράξης.	A, B3
B1. Στοιχεία σαφήνειας και πληρότητας πρότασης		
1	Αναλυτικός προϋπολογισμός έργου (και σε ηλεκτρονική μορφή xls): α) Έργα που εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις: Εγκεκριμένα τεύχη δημοπράτησης της πράξης ή σχέδια τευχών δημοπράτησης. Εφόσον δεν υποβληθούν τεύχη δημοπράτησης, υποβάλλεται αναλυτικός προϋπολογισμός δημοσίου έργου, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, καθώς και αναλυτικές προμετρήσεις για τα έργα υποδομών, θεωρημένες από την αρμόδια τεχνική υπηρεσία. β) Έργα που δεν εκτελούνται με δημόσιες συμβάσεις: Αναλυτικός προϋπολογισμός προτεινόμενης πράξης, σύμφωνα με το υπόδειγμα της παρούσας πρόσκλησης	B1-B4
2	Αρχιτεκτονικά σχέδια: Τοπογραφικό διάγραμμα και διάγραμμα κάλυψης (κλίμακα 1:200) υπογεγραμμένα από μηχανικό. Σχέδια (όσα κατά περίπτωση απαιτούνται) υπογεγραμμένα από μηχανικό: κατόψεις, όψεις, τομές, από τα οποία πρέπει να προκύπτει η προσβασιμότητα ΑΜΕΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο σχετικό παράρτημα της πρόσκλησης. Στις περιπτώσεις που στο έργο περιλαμβάνεται η προμήθεια εξοπλισμού, στις κατόψεις θα πρέπει να συμπεριλαμβάνεται η διάταξη του εξοπλισμού στο χώρο.	B1-B4
3	Βεβαίωση έναρξης εργασιών (μη φυσικού προσώπου) από την ΑΑΔΕ, από την οποία να προκύπτει και το καθεστώς ΦΠΑ.	B1
4	Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν το εύλογο κόστος των δαπανών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ενημερωτικό οδηγό της πρόσκλησης (Κεφ. 4).	B1, B2
B.2 Στοιχεία τήρησης θεσμικού πλαισίου και ενσωμάτωσης οριζόντιων πολιτικών		
1	Έκθεση τεκμηρίωσης εξασφάλισης της προσβασιμότητας των ατόμων με αναπηρία (για την εξέταση της έκθεσης συνυπολογίζονται η απεικόνιση της	B2

	<p>προσβασιμότητας ΑΜΕΑ στα σχέδια καθώς και οι προτεινόμενες δαπάνες για παρεμβάσεις προσβασιμότητας ΑΜΕΑ στον αναλυτικό προϋπολογισμό πράξης).</p> <p>Οι κανόνες που πρέπει να τηρούνται για την εξασφάλιση της προσβασιμότητας ΑΜΕΑ καθώς και το βασικό ισχύον θεσμικό πλαίσιο, παρουσιάζονται στον Οδηγό: Παράρτημα ΙΙ για την εξειδίκευση του κριτηρίου αξιολόγησης «Εξασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία» (συνημμένο αρχείο πρόσκλησης: 1.b_O.I.1_11b_O.I.1_1_ΠΑΡΑΡΤ_ΙΙ_ΠΡΟΣΒΑΣΙΜΟΤΗΤΑ_ΑΜΕΑ_v1_080517)</p> <p>Σημείωση: Σε περίπτωση κατά την οποία μία πράξη έχει ήδη συμβασιοποιηθεί και δεν έχει γίνει πρόβλεψη για τα ΑΜΕΑ, εφόσον απαιτείται από τη φύση της πράξης και την κείμενη νομοθεσία, ο δυνητικός δικαιούχος με Υπεύθυνη Δήλωση θα δεσμεύεται ότι θα αναλάβει όλες τις δαπάνες προσαρμογής για εξασφάλιση προσβασιμότητας για ΑΜΕΑ με δικά του έξοδα</p>	
2	<p>Ερωτηματολόγιο ελέγχου κρατικών ενισχύσεων έργων πολιτισμού ή σύγχρονου πολιτισμού (εφόσον απαιτείται).</p> <p><u>Σημείωση:</u> Λαμβάνοντας υπόψη ότι η έννοια της κρατικής ενίσχυσης είναι μία αντικειμενική και νομική έννοια που ορίζεται απευθείας από την Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον συνημμένο Παράρτημα ΙΙΙ «Οδηγίες για την αρχική αξιολόγηση του κριτηρίου ύπαρξης κρατικής ενίσχυσης στην πράξη» δίνονται κατευθύνσεις / οδηγίες ώστε να εξετάζεται εάν η πράξη ενέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης (συνημμένο αρχείο πρόσκλησης: 1c_O.I.1_1_ΠΑΡΑΡΤ_ΙΙΙ_ΚΡΑΤΙΚΕΣ_ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ_v1_080517). Επίσης στο κεφ 6 του παρόντος Οδηγού παρουσιάζεται το υπ'αρ 30738/ΕΥΚΕ 482/14.03.2019 έγγραφο της ΕΥΚΕ σχετικά με διατύπωση γνώμης για την παρούσα πρόσκληση.</p>	B2
3	<p>Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (περιβαλλοντική αδειοδότηση ή απαλλαγή για το σύνολο του προτεινόμενου φυσικού αντικειμένου).</p> <p><u>Σημείωση:</u> αν κατά τη φάση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης προέκυψαν πρόσθετες παρεμβάσεις ή τροποποιήσεις του φυσικού αντικειμένου, αυτές πρέπει να έχουν ληφθεί υπόψη στην οριστική μελέτη.</p>	B2
B3. Στοιχεία σκοπιμότητας		
1	Καταστατικό ή σχετική νομοθεσία, ή σχετικό κανονιστικό πλαίσιο βάσει των οποίων ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης, έχει τη δυνατότητα λειτουργίας και συντήρησης του έργου. Σημείωση: ο φορέας λειτουργίας και συντήρησης δηλώνεται στο πεδίο B.25 του ΤΔΠ και ορίζεται με απόφαση του αρμοδίου συλλογικού οργάνου (βλ. δικ.Α3).	B3
2	Στοιχεία κυριότητας ή κατοχής του ακινήτου	B4
3	Βεβαίωση δημάρχου που θα βεβαιώνει τους κοινόχρηστους χώρους στους οποίους γίνεται παρέμβαση (μόνο στις περιπτώσεις ανάπλασης οικισμών)	B4
4	Βεβαίωση δικαιούχου για την ύπαρξη δικτύων κοινής ωφελείας και την	B4

	υποχρέωση ή μη μετακίνησης ή μεταφοράς τους (για τις περιπτώσεις ανάπλασης οικισμών).	
5	Πίνακας αποτύπωσης αναγκαίων τεχνικών υποστηρικτικών μελετών και της ωρίμανσης της πράξης (σύμφωνα με το υπόδειγμα της πρόσκλησης Δ1 και με συνημμένα τις αντίστοιχες μελέτες).	B4, B1
6	Πίνακας αποτύπωσης αδειών και εγκρίσεων της πράξης και του βαθμού προόδου αυτών (σύμφωνα με το υπόδειγμα της πρόσκλησης Δ2 και με συνημμένα τις αντίστοιχες άδειες και εγκρίσεις).	B4,B1
7	Αγορά / απαλλοτρίωση εδαφικής έκτασης/κτιριακής εγκατάστασης α) Σε περίπτωση αγοράς / απαλλοτρίωσης εδαφικής έκτασης ή αγοράς κτιριακής εγκατάστασης, εκτίμηση αξίας από ανεξάρτητο πιστοποιημένο εκτιμητή ή δεόντως εξουσιοδοτημένο επίσημο φορέα. β) Υπεύθυνες δηλώσεις ιδιοκτητών περί συμφωνίας εξαγοράς εδαφικής έκτασης ή κτιριακής εγκατάστασης (εφόσον υπάρχουν γ) Απόφαση τιμής μονάδας αποζημίωσης για την απαλλοτριούμενη έκταση από δικαστήριο (εφόσον υπάρχει) Σημείωση: Οι όροι και οι προϋποθέσεις κτήσης ακινήτων περιγράφονται στο άρθρο 16 της με αρ. πρωτ. 137675/ΕΥΘΥ1016/19-12-2018 ΥΑΕΚΕΔ.	B4, B1
B5. Στοιχεία διαχειριστικής ικανότητας		
1	Υποδείγματα που τεκμηριώνουν τη διοικητική και επιχειρησιακή ικανότητα του δικαιούχου. Για τη συμπλήρωση των υποδειγμάτων συμβουλευτείτε τον «Οδηγό για την εκτίμηση της διαχειριστικής ικανότητας δυνητικών δικαιούχων ΕΣΠΑ 2014-2020». Στην περίπτωση υλοποίησης έργου με Προγραμματική Σύμβαση ή Σύμβαση Διαδημοτικής ή Διαβαθμικής Συνεργασίας, ως προς την επάρκεια ελέγχεται και ο προτεινόμενος Φορέας Υλοποίησης. <u>Σημείωση:</u> Στις περιπτώσεις φορέων που έχουν τη μορφή ΝΠΙΔ και δεν υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των νόμων και προεδρικών διαταγμάτων για την ανάθεση και υλοποίηση δημοσίων συμβάσεων και ανάλογα με το είδος της δράσης που αφορά η προτεινόμενη πράξη, ο φορέας οφείλει να διαθέτει εγκεκριμένο κανονισμό ανάθεσης και παρακολούθησης/υλοποίησης συμβάσεων, ο οποίος οφείλει να είναι συμβατός τόσο με τις κοινοτικές οδηγίες για τις δημόσιες συμβάσεις, όσο και με τις αρχές της ΣΛΕΕ για διαφάνεια και ίση μεταχείριση. Εάν η προτεινόμενη πράξη αφορά σε υποέργα που υλοποιούνται με ίδια μέσα (αυτεπιστασία) που δεν απαιτούν την ανάθεση συμβάσεων με προϋπολογισμό άνω των ορίων του πρόχειρου διαγωνισμού, δεν είναι αναγκαία η ύπαρξη τέτοιου εγκεκριμένου κανονισμού. Κατά τα λοιπά ο δικαιούχος οφείλει να υποβάλει το συστατικό του έγγραφο.	B5

6. Διευκρινήσεις για την ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης στην πράξη

Σύμφωνα με την υπ'αρ. 30738/ΕΥΚΕ 482/14-03-2019 διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων σχετικά με το σχέδιο της παρούσας πρόσκλησης, τα προτεινόμενα έργα δύναται να εξετασθούν στο πλαίσιο του θεσμικού πλαισίου των Κρατικών Ενισχύσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε ως έργα που δεν ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης είτε ως έργα που ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης με βάση το δίκαιο του ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πιο συγκεκριμένα:

Αλιεία / υδατοκαλλιέργεια

Όπως προκύπτει από τον ΚΑΝ(ΕΕ) 508/2014 για το ΕΤΘΑ (παρ. 2, άρθρο 8), οι υποβληθείσες προτάσεις που αφορούν αποκλειστικά σε θέματα αλιείας / υδατοκαλλιέργειας, και υπάγονται στο άρθρο 42 της της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ε.Ε. (ΣΛΕΕ), απαλλάσσονται από τον έλεγχο για την ύπαρξη ή όχι κρατικής ενίσχυσης. Για τις λοιπές εξετάζεται η τήρηση των κριτηρίων του άρθρου 107 της ΣΛΕΕ.

Κρατικές ενισχύσεις / οικονομική δραστηριότητα.

Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ ορίζει τις κρατικές ενισχύσεις ως «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχειρίσεως ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής [...], κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές». Ως επιχείρηση θεωρούνται όλες οι οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τις διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησής τους. Συνεπώς ο χαρακτηρισμός μιας συγκεκριμένης οντότητας ως επιχείρηση εξαρτάται αποκλειστικά από τη φύση των δραστηριοτήτων που ασκεί. Οικονομική δραστηριότητα αποτελεί κάθε δραστηριότητα που συνίσταται στην προσφορά αγαθών και υπηρεσιών στην αγορά.

Προκειμένου να προσδιοριστεί αν μια κρατική χρηματοδότηση προς οποιονδήποτε φορέα που ασκεί οικονομική δραστηριότητα είναι οικονομική ενίσχυση, πρέπει να ισχύουν σωρευτικά τα παρακάτω κριτήρια:

- Χορήγηση / μεταφορά κρατικών πόρων • Επιλεκτική ενίσχυση προς ορισμένες επιχειρήσεις ή κλάδους παραγωγής
- Νόθευση ή απειλή νόθευσης του ανταγωνισμού και διατάραξη του ενδοενοσιακού εμπορίου
- Παροχή πλεονεκτήματος Αν τα παραπάνω κριτήρια πληρούνται, τότε οι υποβληθείσες προτάσεις ενέχουν στοιχεία κρατικής ενίσχυσης και εξετάζονται σύμφωνα με το πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων (ΚΑΝ(ΕΕ) 651/2014, 1407/2014).

Άσκηση δημόσιας εξουσίας

Το άρθρο 107 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση όπου το Δημόσιο ενεργεί «ασκώντας δημόσια εξουσία» ή όταν οι δημόσιες οντότητες ενεργούν «υπό την ιδιότητά τους ως δημόσιες αρχές».

Μια οντότητα μπορεί να θεωρηθεί ότι ενεργεί ασκώντας δημόσια εξουσία σε περίπτωση που η εν λόγω δραστηριότητα εμπίπτει στις ουσιαστικές λειτουργίες του κράτους ή συνδέεται με τις λειτουργίες αυτές λόγω της φύσεως, του αντικειμένου και των κανόνων στους οποίους υπόκειται. Σε περίπτωση που οι ανωτέρω προϋποθέσεις πληρούνται, οι υπηρεσίες που παρέχονται από τους δικαιούχους της πρόσκλησης δεν συνιστούν οικονομική δραστηριότητα και οι φορείς λειτουργίας ή/και κύριοι των έργων δεν ενεργούν ως «επιχείρηση» (σημείο 17 της Ανακοίνωσης της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης).